Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

Nr. 7. WARSZAWA, GRUDZIEŃ 1926. ROK I.

NAKŁADEM GŁÓWNEJ KSIĘGARNI WOJSKOWEJ

MIESIĘCZNIK POŚWIĘCONY INFORMACJOM O WYDAWNICTWACH WOJSKOWYCH

ĆWICZENIA BOJOWE.

Ćwiczenia bojowe mogą być prowadzone na różnych szczeblach: sekcji, drużyny, plutonu, kompanji, bataljonu i t. p., mogą być dwustronne i jednostronne. Aby ćwiczenie udało się, t. j. by było pouczające i przyniosło jak największą korzyść szkolonym, musi być uprzednio należycie przygotowane i opracowane, dobrze i starannie przeprowadzone, wreszcie omówione — to znaczy wysnute wszystkie nauki zeń wypływające. Kierownik ćwiczenia, przed jego rozpoczęciem, musi je przemyśleć i opracować. Dorywcze, improwizowane, bez systemu i metody prowadzenie ćwiczeń nie będzie z korzyścią dla szkolonych, będzie to raczej zapełnienie godzin programu, a nie rzetelna nauka.

Jednocześnie trzeba przyznać, że ciężkie warunki pracy w oddziałach utrudniają należyte przygotowanie ćwiczeń przez instruktorów. Stąd wynika konieczność istnienia zbiorów, opracowań i podręczników, zawierających przykłady ćwiczeń bojowych. Oczywiście, iż przykłady te nie wyczerpią całości wyszkolenia bojowego, jednak będą wydatnem ułatwieniem przy pracy wyszkoleniowej.

Dotychczas w naszej literaturze wojskowej istnieje bardzo mało tego rodzaju podręczników, a mianowicie:

Francuski tymczasowy regulamin piechoty z dn. 1 II 20 — Załączniki. Tłumaczył por. Z. Wojciechowski. Warszawa 1924. Cena 1.90.

Zbiór ćwiczeń bojowych dla szeregowca, sekcji i drużyny. Opracowali mjr. S. G. Kara, kpt. Pęczkowski, kpt S. G. Rzepecki. Warszawa 1925. Cena 2.20

Przed paru dniami ukazała się nowa tego rodzaju praca pióra *kpt S. G. Rzepeckiego* p. t. **Przykłady ćwiczeń bojowych plutonu i kompanji strzeleckiej.** Warszawa 1926. Cena 2.50

O ile pierwsze dwie prace zawierają: jedna ogólne metodyczne wskazówki co do prowadzenia ćwiczeń na różnych szczeblach, druga—ćwiczenia dla szeregowca, sekcji i drużyny, to omawiana praca zawiera zadania i ćwiczenia na szczeblu plutonu i kompanji wraz z me odą ich prowadzenia.

Praca kpt S. G. Rzepeckiego dzieli się na dwie główne części: 1) *uwagi o prowadzeniu ćwiczeń bojowych*, 2) *przykłady ćwiczeń*.

W pierwszej części swej pracy autor podaje ogólne zasady i metodyczne wskazówki co do prowadzenia ćwiczeń, a więc mówi o kierownictwie ich, opracowaniu, przeprowadzeniu i omówieniu.

Po tej części ogólnej, bardzo ciekawej i niejako „metodycznej", następują przykłady ćwiczeń bojowych w liczbie 32, przytem, w 13 z nich omawia się działanie kompanji, w 19 zaś plutonu, co dowodzi, że autor kładzie większy nacisk na ćwiczenia plutonu.

Każdy przykład, opracowany mniej więcej według jednego wzoru, składa się z:

1) *treści*,
2) *przebiegu ćwiczenia*,
3) *omówienia*, wreszcie niekiedy z
4) *organizacji ćwiczenia*.

Treść ćwiczeń stanowią np.: służba czat, marsz zbliżania, nawiązanie styczności, natarcie (zajęcie podstawy wyjścia, wyruszanie, wejście w walkę), natarcie w lesie, w nocy, przygotowanie obrony, walka obronna, zmiana i t. p., wszystko na szczeblu plutonu i kompanji.

W ustępie tyczącym się przebiegu ćwiczenia autor podaje jego założenie oraz rozkazy wydawane przez dowódcę kompanji lub plutonu ponadto czas, teren oraz sposób prowadzenia ćwiczeń.

W każdym przykładzie jest omówienie lub też parę omówień, gdy jest mowa o ćwiczeniu dłuższem i bardziej złożonem.

Ostatnią częścią przykładu są niekiedy

wskazówki co do organizacji ćwiczeń, zawierające działania pozorujących, ichilość, sposób pozorowania nieprzyjaciela, sprzętu i przeszkód, czynności i ilość rozjemców i t. p.

Wszystkie prawie ćwiczenia, zawarte w omawianej pracy, były przerabiane w Oficerskiej Szkole Piechoty w roku 1924/25, dzięki czemu są one zupełnie realne.

Do ćwiczeń dołączono 26 starannie wykonanych szkiców uproszczonych.

Ta niezmiernie pożyteczna książka będzie dużą pomocą dla wszystkich tych, którzy zajmują się wyszkoleniem w oddziałach, dając im, prócz dużej ilości gotowych zadań bojowych, metodyczne wskazówki co do prowadzenia pracy wyszkoleniowej. Znajdzie się też ona niewątpliwie w rękach każdego dowódcy plutonu i kompanji.

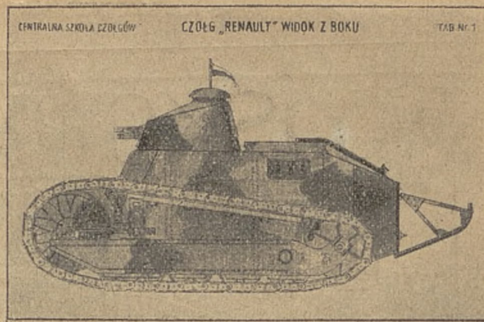
Marsz Madalińskiego — Płk. d.r. Wacław Tokarz — Warszawa 1926. Cena 4.50.

W roku bieżącym polska literatura historyczna, poświęcona insurekcji kościuszkowskiej, wzbogaciła się cennem studjum wojskowo-historycznem płk. Tokarza, omawiającem wymarsz wielkopolskiej brygady kawalerji narodowej, dowodzonej przez brygadjera Madalińskiego, z Ostrołęki do Krakowa. Wymarsz ten, posłużył za hasło do wybuchu powstania.

W naszej historjografji wojskowej powstanie kościuszkowskie leży odłogiem, gdyż mamy tu zaledwie jedną pracę płk. Górskiego o bitwie pod Racławicami, ujmującą dane zagadnienia z wojskowego punktu widzenia. To też monografja płk. Tokarza spotka się z wielkiem zainteresowaniem wszystkich pracujących nad historją powstania, zwłaszcza, że **autor**, stawiając sobie ściśle określone zadanie przedstawienia jednego z epizodów insurekcji, **wybrał właśnie najmniej zbadany moment rozpoczęcia akcji powstańczej**, stwarzając w ten sposób punkt wyjścia dla dalszych studjów. Mimo ograniczonego stosunkowo tematu pracy daje ona czytelnikowi dokładny i nadzwyczaj barwnie napisany obraz stanu naszego wojska w tej epoce, jego charakterystykę oraz charakterystyki poszczególnych dowódców i członków Komisji Wojskowej Koronnej.

Płk. Tokarz wykorzystał w swej pracy całkowity materjał w postaci opracowań, ówczesnej literatury pamiętnikarskiej oraz źródeł archiwalnych, jako to protokóły Rady Nieustającej, akta Komisji Wojskowej i teki gen. J. H. Dąbrowskiego.

Do książki dołączone są 2 mapy, wykonane w 4 kolorach. Jedna z nich wyobraża stanowiska polskich, pruskich i rosyjskich oddziałów w pierwszej połowie marca 1794 r., t. j. w okresie wymarszu Madalińskiego, druga zaś marsze i dyzlokację dywizji wielkopolskiej w październiku 1793 r. Ta ostatnia wykonana jest na podstawie szkicu gen. J. H. Dąbrowskiego z listopada 1793 r.

GRUNWALD — Mjr. Otton Laskowski. Warszawa 1926. Cena 7 zł.

Wielka wojna 1410 roku — chlubna karta w naszych dziejach wojskowych — która zadecydowała o upadku zakonu krzyżackiego i potędze państwa polsko-litewskiego, doczekała się pracy, ujmującej gruntownie jej całokształt zarówno z punktu widzenia historycznego i politycznego jak i wojskowego.

Praca ta p. t. **„Grunwald"** pióra mjr. O. Laskowskiego, znanego tłumacza Focha, Joffra i Camona, oparta jest na dużej ilości źródeł, przeważnie z pierwszej ręki jak np. Sarnicki, Długosz i t. p., które autor całkowicie wykorzystuje, gruntownie analizując i niejednokrotnie interpretując zupełnie odmiennie niż dotychczasowa nauka.

Omawiana książka, licząca około 150 stron druku, dzieli się na 9 części, w których autor omawia:

1) tło polityczne zatargu polsko-krzyżackiego;
2) zabiegi dyplomatyczne przed wybuchem wojny;
3) siły zbrojne stron obu;
4) organizację dowództwa w wojsku polsko-litewskiem;
5) plany wojny;
6) przedłużenie zawieszenia broni;
7) koncentrację pod Czerwińskiem ;
8) zaskoczenie pod Kurzętnikiem, wreszcie
9) bitwę na polach Grunwaldu.

Najciekawszemi w tej pracy są ustępy, w których autor omawia zabiegi dyplomatyczne oraz plany stron wojujących, wreszcie porywający wprost jest opis samej bitwy grunwaldzkiej i jej poszczególnych faz.

Autor nietylko wyczerpał całkowicie właściwy temat, lecz omówił cały szereg zagadnień i kwestyj ułatwiających jego zrozumienie.

Przedewszystkiem dał nam koloryt epoki, scharakteryzował ówczesne stosunki, rycerstwo, pospolite ruszenie, taktykę, szyki i sposób walki średniowiecznej, dał nam wreszcie postacie ówczesnych wodzów np. króla Władysława Jagiełły, przedstawiając go, wbrew utartej opinji, nietylko jako wytrawnego wojownika, lecz rozumnego męża i wodza.

Cała praca odznacza się niezwykłą jasnością i przejrzystością układu. Napisana jest pięknym językiem o zabarwieniu nieco archaicznem, nadzwyczaj zajmująco oraz zilustrowana 7 jasnemi i przejrzystemi szkicami, które wydatnie ułatwiają jej czytanie, zwłaszcza szkice samej bitwy.

Książka ta, która przedstawia w ładnej formie i źródłowo jeden z najwspanialszych czynów rycerstwa polskiego, napawający nas dumą, zainteresuje nietylko historyków, lecz dotrze z pewnością do szerokich warstw naszego korpusu oficerskiego oraz społeczeństwa.

ORGANIZACJA I DZIAŁANIE ŁĄCZNOŚCI W POLU. Podpułkownik S. G. Wacław Dahlen. Warszawa 1927. Cena 10 zł. (w oprawie 11 zł.).

Doświadczenia z wojny światowej i polsko-bolszewickiej są niezbitym dowodem, że kierowanie na wojnie miljonowemi armjami, na rozległych frontach, jest wprost nie do pomyślenia bez należycie zorganizowanej i sprawnie działającej łączności.

W związku z temi doświadczeniami wojennemi literatura wojskowa państw obcych jak np. niemiecka, francuska, rosyjska poświęca w ostatnich czasach bardzo wiele miejsca zagadnieniu organizacji i działania łączności w polu. U nas niestety ta ważna dziedzina nie jest jeszcze należycie opracowana, gdyż prócz „Taktyki łączności“ kpt. S. G. Szulisławskiego (wydanej jako skrypt litogr. i obecnie wyczerpanej) nie posiadamy prawie nic z tego zakresu.

Ten brak podręcznika z dziedziny łączności zaspakaja wydana niedawno praca pióra ppłk. S. G. Wacława Dahlena p. t. **„Organizacja i działanie łączności w polu“** Autor ujął temat w jego całokształcie, zarówno z punktu widzenia taktycznego jak i technicznego.

Praca jego dzieli się na 5 części, a mianowicie:

1) wiadomości ogólne;
2) środki łączności;
3) organizacja łączności w polu;
4) działanie łączności w polu;
5) wiadomości dodatkowe.

Książka ta zasługuje na szczególną uwagę z wielu względów:

1) napisana jest przez wybitnego fachowca, wykładowcę Wyższej Szkoły Wojennej,

2) oparta jest na doświadczeniach wojennych i najnowszej literaturze fachowej,

3) jest to praca podstawowa, licząca z górą 300 str. druku.

Praca ujęta jest ciekawie i przystępnie. Treść jej ożywiają przykłady z ostatnich wojen.

Niezbędne jest, by każdy oficer Sztabu Generalnego i wojska łączności zapoznał się z omawianą pracą.

GŁÓWNA KSIĘGARNIA WOJSKOWA POLECA NASTĘPUJĄCE WYDAWNICTWA WOJSKOWE:

Samochody (teoretyczne zasady działania silników spalinowych). Litogr. — por. Wallmoden 4.20
Elektrotechnika samochodowa (litogr.)— por. Wallmoden 4.50
Artylerja—gen. Herr, broszura . . . . 7.—
w oprawie 8.50
Fortyfikacja polowa i użycie saperów (wydanie II 1926/1927)—płk. Bost . . 12.—
Budowa wojennych mostów kolejowych składanych syst. „R. W." i „K" (instrukcja sap. kol.) 5.35
Atlas do powyższej instrukcji 8.50

Nowości zagraniczne.

Luckner Le dernier corsaire. Paris, stron 256, ... Frs. 19.—
Lavisse. Histoire génerale du IV-e sciècle à nos jours. Ouvrage complet en 8 volumes. Paris, cena każdego tomu w oprawie . . Frs. 140.—
broszura . Frs. 100.—
Lindsell. Military organisation and administration. Illustrated with diagrams London . . . . szyl. 9.—
Wilson. Battleships in Action. Illustrated with over 100 halftone reproduction. 2 vols. London, Funt (szyl.) 2.18
Fighting Forces. Vol. III Nr. 3 illustrated. London, stron 184, . . . Szyl. 8.—
Vagt. Vierzehn Jahre in d. Fremdenlegion 1906—1920. 19 Feldzuge, Bad Oldesloe, stron 273 z 2 mapami, w oprawie . . . . Mkn. 7.50
Barskij. Organizacja i uprawleńje tyłom. Moskwa, stron 100 . . Rub s. 3.20
Łochinskij i Aleksiejew. Opyt bojewoj podgotowki otdieleńja. Moskwa, stron 36 z 6 tablicami . . . Rb. s. —40
Ulicznyj boj. Sbornik statiej pod riedakciej Muratowa. Moskwa stron 274 . . . . Rb. s. 1.30

Nowości powieściowe i różne—do nabycia w G. K. W.

Poe. Zdradzieckie serce 1.20
Świtalska. Piękność i zdrowie w życiu kobiety 4 50
Dostojewski. Gracz 0,95
Świderski. Jak zbudować samemu wzmacniacze jedno-i wielolampowe najnowszych typów 1.95
Braun. Wyspa obiecana . . . . —95
Kossak-Szczucka. Wielcy i mali . . . . 7.—
Merimee. Niedźwiedzie gody . . . . . —95
Ibanez. Ziemia wyklęta . . . . —95
Kiedrzyński. Włoska krew . . . . . . —95
London. Arcybestja . . . . —95
Makuszyński. Moje listy 1.90
Winawer. Boczna antena . . . . —95
Sieroszewski. Miłość Samuraja 3 95
Żeromski. O Adamie Żeromskim wspomnienia . . . . 3.—
Tarnawski. Z Anglji współczesnej . . . 10—
Żypowski. Powstanie listopadowe . . . 1.—
London. Przed Adamem 1.20
Grąbczewski. Na służbie rosyjskiej . . . 6.—
Kalendarz żołnierza polskiego na rok 1927 . . . . 1.—

Od Redakcji.

Ankieta nasza, ogłoszona w numerze 5 Wojskowego Przeglądu Wydawniczego, o tem „jakie przedmioty i tematy wymagają z punktu widzenia wyszkolenia oddziałów opracowania ich w formie podręczników", żywo zainteresowała świat wojskowy.

Dowodem tego są liczne odpowiedzi i zapytania w tej sprawie.

W związku z tem przedłużamy termin nadsyłania odpowiedzi na ankietę do dn. 15 stycznia 1927, poczem rozlosowane będą nagrody.

Adres Redakcji i Administracji: Warszawa, Główna Księgarnia Wojskowa, ul. Nowy-Świat 69. Tel. 202-19.

Redaktor: *mjr. St. Thun.* Sekretarz redakcji: *por. T. Frasunkiewicz.*

Druk. J. B. Kondeckiego. Warszawa, Marszałkowska 53a. Telefon 268-08.